

Reacties peiling rapport Commissie Feitenonderzoek

De Commissie Feitenonderzoek heeft haar resultaten gepresenteerd, maar wat vindt de waterdeskundige hiervan? Dit vormde het onderwerp van de peiling die DHV uitvoerde samen met Waternetwerk en Stichting RIONED.

In april is aan de leden en contactpersonen van Waternetwerk en Stichting RIONED hun mening gevraagd over het rapport Doelmatig beheer van de waterketen, beter bekend als het Feitenonderzoek. In ongeveer twee weken is de vragenlijst door 465 mensen ingevuld uit verschillende partijen in de watersector (zie afbeelding 1). Tijdens het voorjaarscongres van Waternetwerk werden al tussentijdse resultaten (op basis van de helft van het aantal respondenten) gepresenteerd. Hieronder volgen de eindresultaten.

Naast inzicht in hoe de waterdeskundige over besparingen in de waterketen denkt, heeft de peiling ook de bekendheid van de uitkomsten van het feitenonderzoek bevorderd. Velen hebben de peiling aangegrepen om zich daar in te verdiepen. Een ruime meerderheid vindt het feitenonderzoek een goede weergave van de watersector of staat hier neutraal tegenover. Bij de interpretatie van de gegevens is het van belang in gedachten te houden hoe de respondenten over de verschillende groepen zijn verdeeld en dat het aantal respondenten uit bijvoorbeeld de drinkwatersector klein is.

Meningen over haalbaarheid besparingen per sector verschillen

In het feitenonderzoek wordt voor het drinkwater, de riolering en de afvalwaterzuivering een besparing van respectievelijk vijf, acht en nog eens acht procent mogelijk geacht. Ruim 40 procent van de waterdeskundigen acht deze besparingen reëel (zie afbeelding 2). Vooral de besparing op riolering wordt echter als te hoog gezien (35 procent van de respondenten).

De medewerkers van drinkwaterbedrijven zijn het meest positief over de haalbaarheid van de in het feitenonderzoek genoemde besparingen - zowel voor riolering, afvalwaterzuivering als drinkwater.

Als we naar de beoordeling van ieders eigen sector kijken springt de drinkwatersector er uit: daar geeft 76 procent aan dat men een besparing van vijf procent op drinkwaterkosten haalbaar acht. Van de waterschapsmedewerkers acht slechts 44 procent een besparing van acht procent op zuiveringskosten haalbaar en vindt 45 procent deze besparing te hoog ingeschat. De besparing op rioleringskosten wordt door 45 procent van de gemeente-ambtenaren haalbaar geacht, terwijl 47 procent dit percentage te hoog vindt.

Gemeenten betwijfelen haalbaarheid besparingen

Daarnaast zijn in het feitenonderzoek extra besparingen geformuleerd voor het

integreren van riolering en zuivering (5 procent) en voor verdere integratie inclusief drinkwater (2,5 procent). De helft van de respondenten acht de besparingen reëel. Ruim 30 procent acht de besparingen echter te hoog. Dat is vooral toe te schrijven aan de medewerkers van gemeenten. De helft van hen vindt de genoemde besparingen te hoog.

Hoe besparen en wat zijn de gevolgen?

De besparingen kunnen op verschillende manieren worden gerealiseerd. Efficiënter werken wordt door een grote meerderheid (58 procent) van de respondenten genoemd. Doelen bijstellen komt als tweede (27 procent) uit de bus. Benchmarking wordt door 60 procent van de respondenten gezien als een geschikt middel voor efficiencyverbetering.

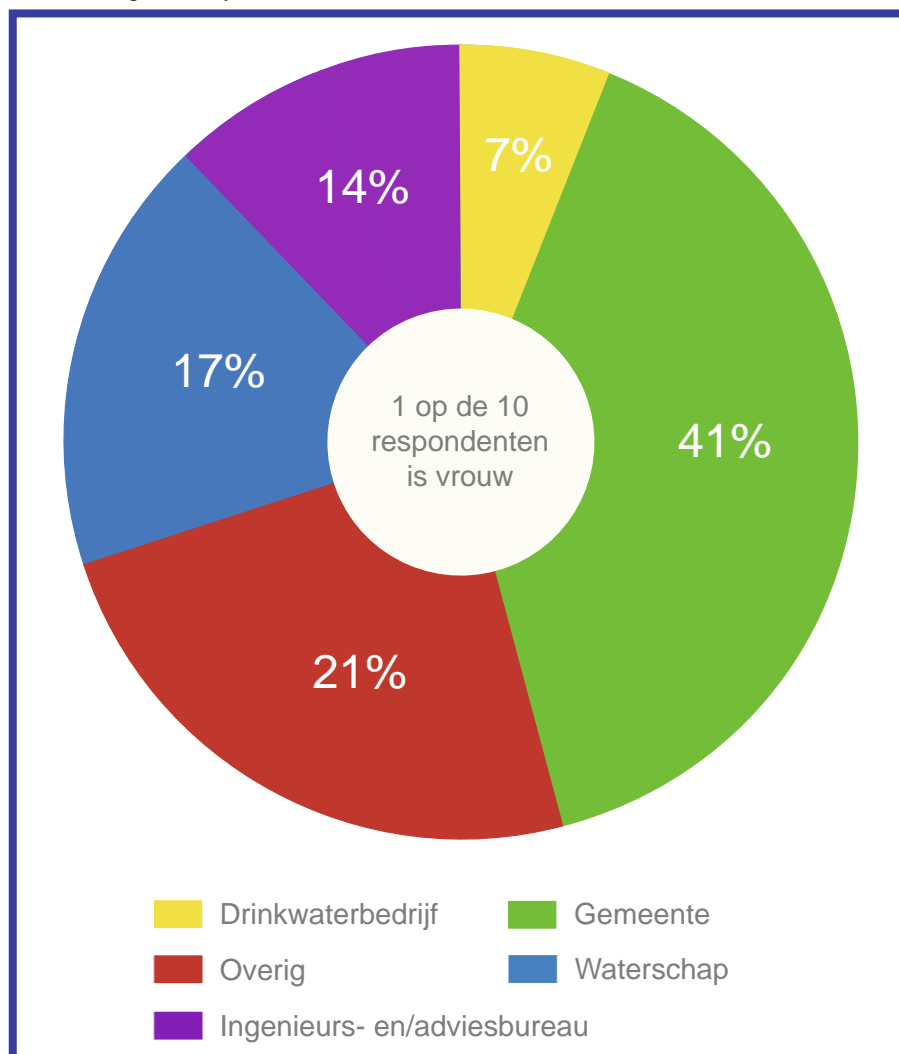
Slechts 30 procent van de respondenten verwacht dat de besparingen geen negatieve gevolgen hebben. Circa 40 procent denkt dat de besparingen ten koste zullen gaan van milieu en duurzaamheid. Ook werd vaak ingevuld dat de burger de dupe wordt, de afvoer en zuivering van afvalwater onder druk komen te staan en dat de innovatiekracht af zal nemen.

Schaalvergroting gemeenten en waterschappen

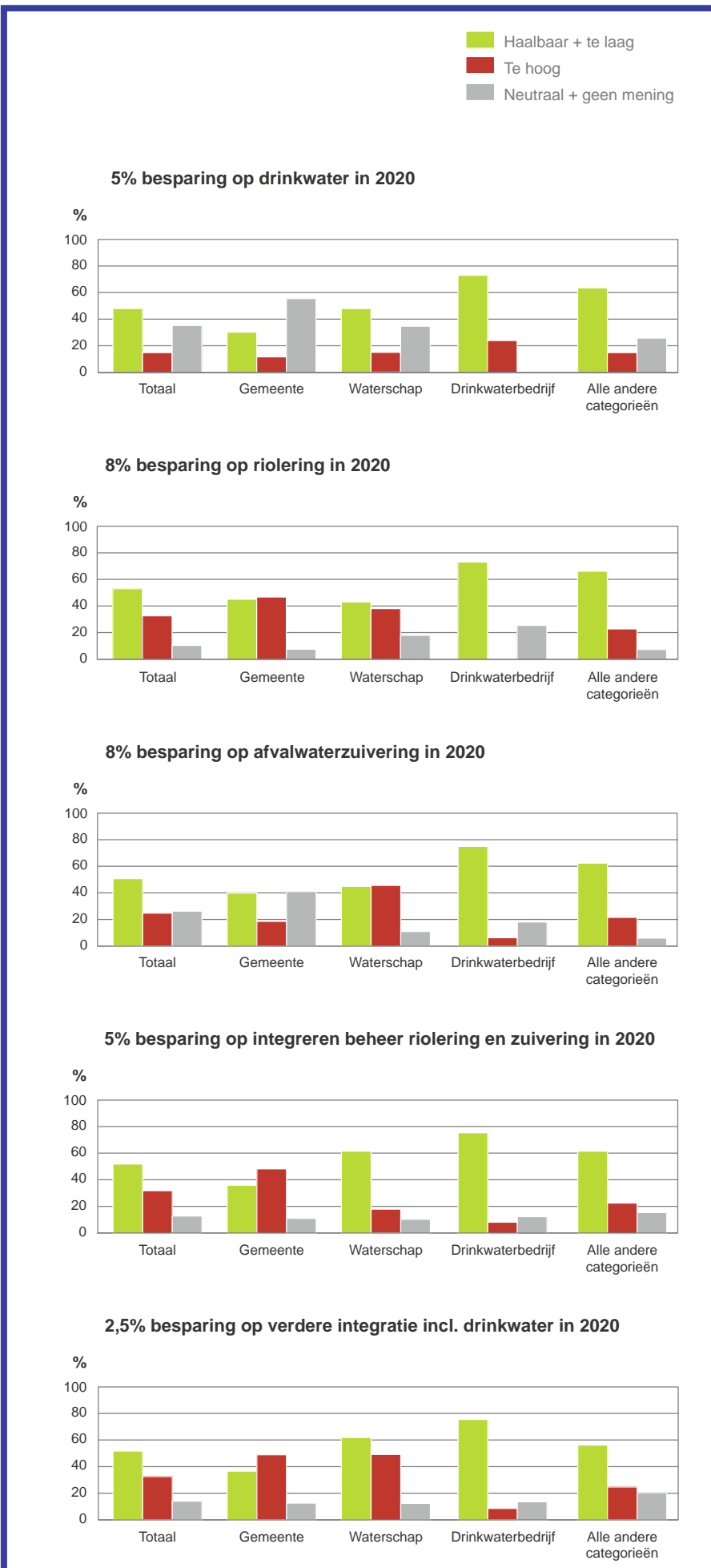
De helft van de respondenten is het eens met de stelling dat doelmatig en efficiënt beheer van de waterketen schaalgroote vereist; 36 procent is het hier niet mee eens.

De meerderheid van de respondenten is van mening dat er te veel gemeenten (62 procent) en waterschappen (52 procent) zijn. Ruim de helft van de medewerkers van

Afb. 1: Verdeling van de respondenten over de watersector.

Afb. 2: Inschatting van de haalbaarheid van de geraamde besparingen uit het feitenonderzoek.

gemeenten vindt het aantal gemeenten momenteel te groot. Van de waterschaps-medewerkers vindt de helft dat het aantal waterschappen omlaag kan. Als minimale schaal voor het rioleringsbeheer noemen de meeste respondenten 50.000 inwoners. In de huidige situatie heeft slechts 16 procent van de Nederlandse gemeenten meer dan 50.000 inwoners. Voor het afvalwaterzuiveringsbeheer wordt een minimumomvang van 750.000 inwoners het meest genoemd. Circa de helft van de waterschappen is momenteel ruim kleiner.

Het aantal drinkwaterbedrijven vindt 60 procent van de respondenten goed. Slechts 16 procent vindt dat er meer of minder drinkwaterbedrijven moeten zijn. Van de medewerkers van drinkwaterbedrijven vindt 32 procent dat het aantal drinkwaterbedrijven omlaag kan.

Uitvoeringsvorm en taakverdeling

Op de vraag naar welke uitvoeringsvorm(en) de voorkeur uit gaat, worden het meest genoemd 'traditionele taakverdeling', 'intergemeentelijke samenwerking', 'gemeenschappelijke regeling van gemeenten en waterschap', 'waterketenbedrijf', 'watercyclusbedrijf' en 'rioleringsbedrijf'. Voor het kiezen van een uitvoeringsvorm geeft men aan dat vooral de relaties tussen regenwater en riolering en tussen riolering en afvalwaterzuivering van belang zijn. Op korte afstand volgt de relatie tussen riolering en beheer openbare ruimte. Lokaal maatwerk bij de keuze van de uitvoeringsvorm vindt tweederde belangrijk.

Hoofdpijnen

Bovenstaande schetst een beeld van hoe werknemers in de Nederlandse waterketen denken over mogelijke besparingen in de afvalwaterketen. Het is aan een ieder om hieruit conclusies te trekken. Dit artikel beperkt zich tot de hoofdpijnen. Indien daar behoefte aan bestaat, kan verder worden ingezoomd op de beantwoording van de deelvragen door respondenten.

Wouter Stapel en Maaïke Buysse-Hendriks (DHV)

Illustraties op de verkeerde plek

In het Platformartikel over de waterkwaliteit van de Westerplas op Schiermonnikoog, dat in de vorige uitgave van H₂O verscheen (pagina 36), zijn abusievelijk de afbeeldingen 2 en 4 verwisseld.

In de uitgave van 4 juni stond bij het artikel van Veolia ten onrechte een tekening van Logisticon, die bij het bericht op de pagina erna thuishoorde. Onze excuses hiervoor.